

4. Sportovní participace

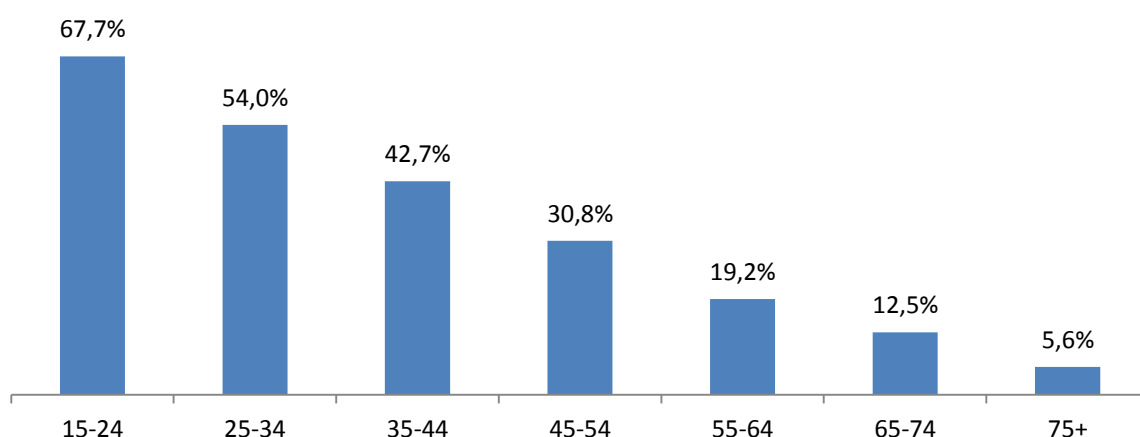
Ekonomické údaje je důležité doplnit také údaji o sportovní participaci. Pozitivní společenské a zdravotní dopady sportovní participace obyvatelstva je obtížné kvantifikovat, na základě dostupných údajů je však možné získat alespoň přehled o konkrétních sportovních aktivitách v ČR. V této kapitole bude rozebráno jednak aktivní zapojení populace do sportovních aktivit (čas strávený sportem) v rámci volnočasových a organizovaných aktivit a dále pak také spotřeba sportovního zboží a služeb, zejména pak ve spojení s návštěvou sportovních událostí.

4.1. Zapojení populace do sportovních aktivit

Nejkomplexnější informace o aktivním zapojení české populace do sportovních aktivit přináší [Evropské výběrové šetření o zdraví](#) (European Health Interview Survey) vycházející z jednotné evropské metodiky. Nejaktuálnější údaje z tohoto šetření jsou k dispozici za referenční rok 2014 a s těmi je také pracováno v této publikaci. Šetření je prováděné v domácnostech a zahrnuje pouze populaci ve věku 15 a více let. V rámci Evropského modulu o zdravotních determinantách byly pro tuto publikaci využity otázky týkající se fyzické aktivity. Sport je zde pak sledován ve smyslu aerobních fyzických aktivit, dále je také sledováno posilování a jízda na kole v rámci transportu.

Ze zjištěných údajů vyplývá, že sportu se aktivně (alespoň jednou týdně, nejméně 10 minut v kuse) věnuje přibližně třetina populace. Jak ukazuje Graf 4, nejvíce sportovně aktivní jsou mladí lidé ve věku 15-24 let – přibližně 68 % z nich se pravidelně věnuje sportu. Před dosažením 35 let se sportu věnuje stále více než polovina populace, poté zapojení do sportovních aktivit s přibývajícím věkem klesá. Nejméně aktivní jsou pak starší lidé ve věku nad 65 let – ve věkové kategorii 65-74 let se sportu věnuje 12,5 % a v kategorii 75+ pak 5,6 % populace.

Graf 1 Procento populace věnující se sportu podle věkových kategorií v roce 2014

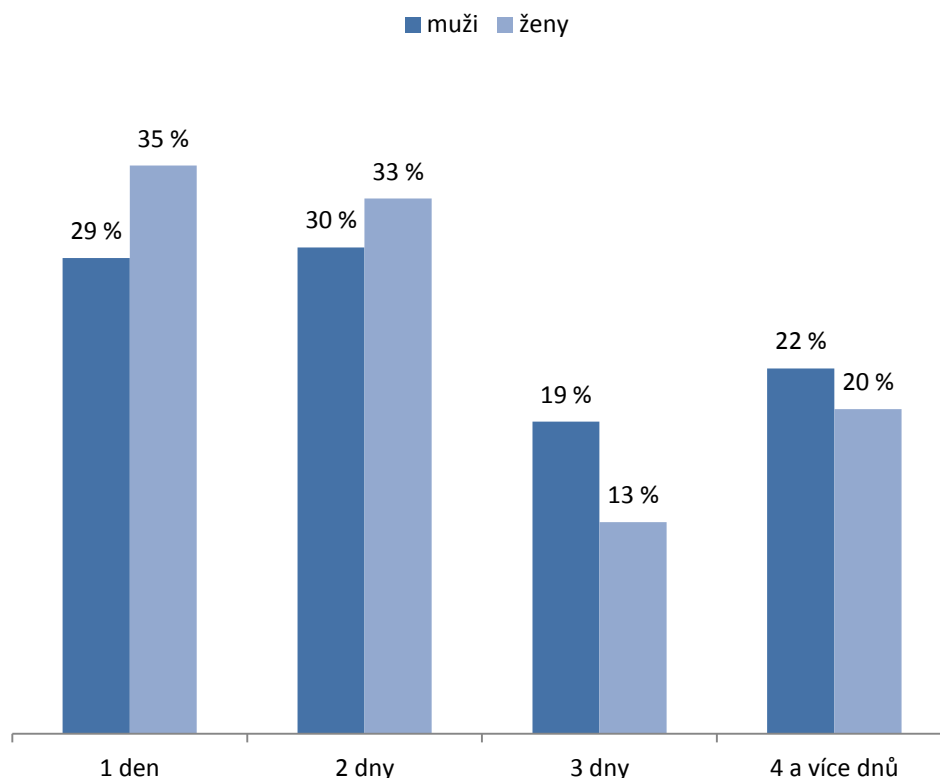
Zdroj: Evropské výběrové šetření o zdraví, vlastní výpočty

V rámci otázek věnovaných sportu bylo v dotazníku EHIS šetřeno také, kolik času a kolik dní lidé sportem stráví. Následující údaje pak zachycují pouze populaci, která tráví sportem alespoň jeden den

v týdnu nejméně 10 minut v kuse. Graf 5 nabízí pohled na zapojení české populace do sportovních aktivit dále rozdělené podle pohlaví a počtu dní v týdnu zahrnujících sportování. Z údajů EHIS vyplývá, že ženy sportují o něco méně často než muži – dvě třetiny žen sportuje jeden nebo dva dny v týdnu. U mužů je pak vyšší podíl těch, kteří sportují častěji – více než 40 % mužů sportuje 3 dny a více.

Graf 2 Počet dní v týdnu, ve kterých se muži a ženy v české populaci věnovali sportu (za rok 2014), pouze sportující populace

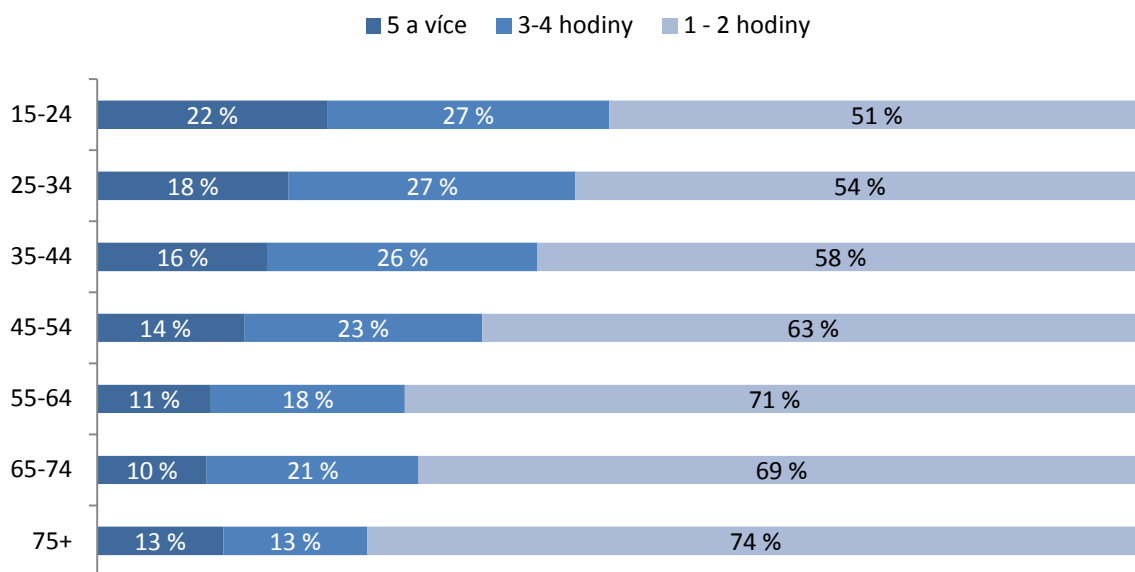

Zdroj: Evropské výběrové šetření o zdraví, vlastní výpočty

Z dostupných údajů bylo možné také zjistit průměrný počet hodin strávených sportem. Vzhledem k velkým výkyvům v udávaných hodnotách pak bude pro určení střední hodnoty vhodnější pracovat s mediánem. Medián času stráveného sportem v běžném týdnu jsou 2 hodiny, přičemž 2 hodiny a méně strávilo sportem přibližně 58 % populace aktivně se věnující sportu (doporučený čas strávený fyzickou aktivitou je dle World Health Organization alespoň 150 minut týdně¹⁰). Jak je možné vidět v Grafu 6, s přibývajícím věkem pak ubývá těch, kteří sportem tráví více hodin, a naopak přibývá občasných sportovců.

¹⁰ To platí pro dospělou populaci. Doporučený čas se také liší podle intenzity fyzické aktivity. Více informací je k nalezení na stránkách WPO či stručně také v tomto materiálu z roku 2015: http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0005/288041/WHO-Fact-Sheet-PA-2015.pdf

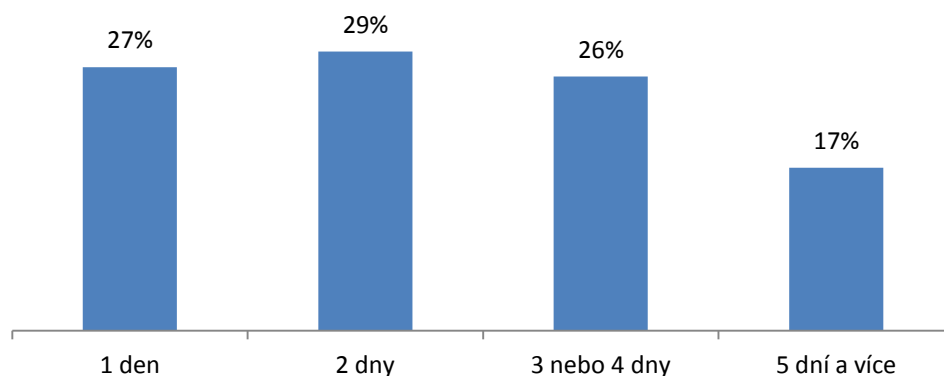
Graf 3 Čas strávený sportem týdně v roce 2014 podle věkových kategorií, pouze sportující populace¹¹

Zdroj: Evropské výběrové šetření o zdraví, vlastní výpočty

Vedle participace respondentů v aerobních sportovních aktivitách lze ze šetření EHIS zjistit také údaje o vybraných dalších sportovních aktivitách – posilování a jízdě na kole. Otázky týkající se posilování svalů zkoumají tuto činnost jako volnočasovou aktivitu (nikoliv jako součást pracovní či jiné činnosti) a jako příklad jsou uváděny např. silový trénink, kliky, dřepy či jiná posilovací cvičení. Takto vymezené aktivitě se alespoň jednou týdně věnuje přibližně pětina populace. Ti, kteří se věnují posilování, pak nejčastěji posilují svaly 2 dny v týdnu. 3 dny a více se této aktivitě v průměrném týdnu věnuje 43 % posilujících.

Graf 4 počet dní v týdnu věnovaných posilování (za rok 2014), pouze ti, kteří posilují

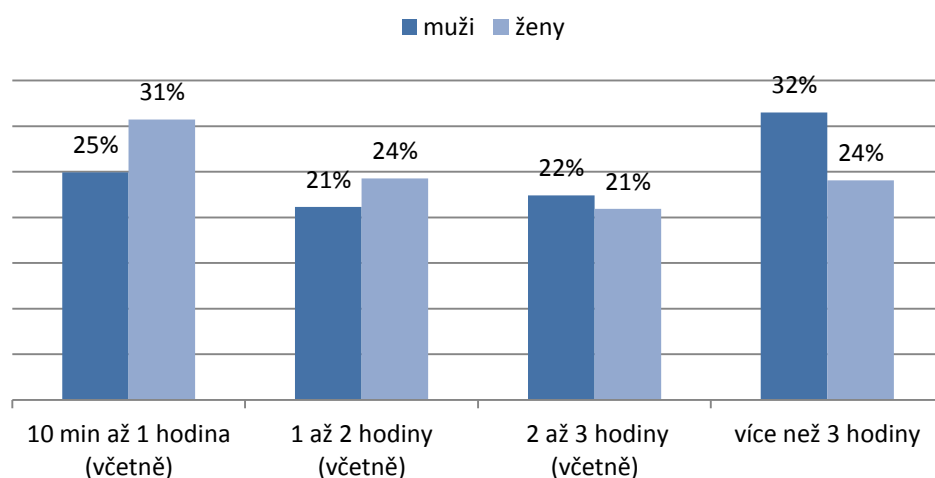
Zdroj: Evropské výběrové šetření o zdraví, vlastní výpočty

¹¹ Intervalem 1-2 hodiny je myšleno 0-120 minut, intervalem 3-4 hodiny 121 – 240 minut a intervalem 5 a více pak 241 minut a více.

Posledními údaji získanými z šetření EHIS jsou data o využití jízdního kola k přepravě (v šetření je jízda na kole vnímána především jako způsob dopravy, nikoliv jako volnočasová aktivita).¹² V české populaci alespoň jednou týdně použilo jízdní kolo k přepravě 35,5 % populace, přičemž častěji používali kolo jako dopravní prostředek muži (40,1 %) než ženy (31,2 %). Ti, kteří kolo pravidelně používali, volili jízdu tímto dopravním prostředkem nejčastěji jednou (25 %) či dvakrát (30 %) týdně. Ženy pak jezdily na kole v průměru za týden spíše kratší dobu (55 % žen jezdilo týdně 2 hodiny a méně), muži jezdili v průměru za týden ve srovnání s ženami delší dobu (54 % mužů strávilo jízdou na kole týdně více než 2 hodiny) jak také ukazuje Graf 8.

Graf 5 Čas strávený jízdou na kole za účelem dostat se z místa na místo (za rok 2014), pouze ti, kteří jezdí na kole, v průměru za týden

4.2. Organizované sportovní aktivity

Přehled o konkrétních sportovních aktivitách, kterým se česká populace věnuje organizovaně, můžeme získat z údajů České unie sportu. Tato organizace publikuje statistiky o počtu členů českých sportovních svazů v podrobnějším členění. Vybrané údaje o členské základně sportovních svazů nabízí Tabulka 10. Ta sleduje pouze sporty zařazené do programu olympijských her a udává údaje o dvaceti nejvýznamnějších sportech v ČR z hlediska počtu členů sportovních svazů. Z hlediska velikosti členské základny sportovních svazů je v České republice jednoznačně nejpopulárnějším sportem fotbal, který měl v roce 2016 více než 361 tis. členů, z nichž drtivá většina byli muži (343,9 tis.). Druhým nejpopulárnějším sportem byl v roce 2016 tenis s členskou základnou okolo 50 tis. členů, přičemž většinu členů opět tvořili muži (34,5 tis.). Ženy naopak dominovaly třetímu nejpopulárnějším sportu v roce 2016 – volejbalu. Z celkových 40,9 tis členů bylo 23,2 tis. žen a 17,7 tis. mužů.

¹² V dotazníku jsou respondenti dotazováni, kolik dní v týdnu (kolik času) jezdí na kole, aby se dostali z místa na místo. Zahrnuty jsou také jiné nemotorové prostředky aktivní dopravy (např. koloběžka či kolečkové brusle).

Tabulka 1 Počet členů sportovních svazů podle pohlaví v roce 2016 (pouze sporty zařazené do programu olympijských her)

Svaz	Celkem	Muži	Ženy
fotbal	361739	343913	17826
tenis	50186	34543	15643
volejbal	40919	17725	23194
lední hokej	39650	37391	2259
atletika	37698	20038	17660
plavecké sporty	24172	12425	11747
golf	23317	16028	7289
lyžování	23101	13772	9329
basketbal	20923	13366	7557
stolní tenis	19035	16641	2394
házená	16848	11293	5555
jezdeckví	9867	2303	7564
kanoistika	8789	6075	2714
judo	8646	6817	1829
gymnastika	8077	2102	5975
cyklistika	7734	6198	1536
badminton	5448	3122	2326
jachting	4326	3221	1105
baseball	4189	3625	564
veslování	4009	2767	1242

Zdroj: Česká unie sportu

4.3. Spotřeba v oblasti sportu

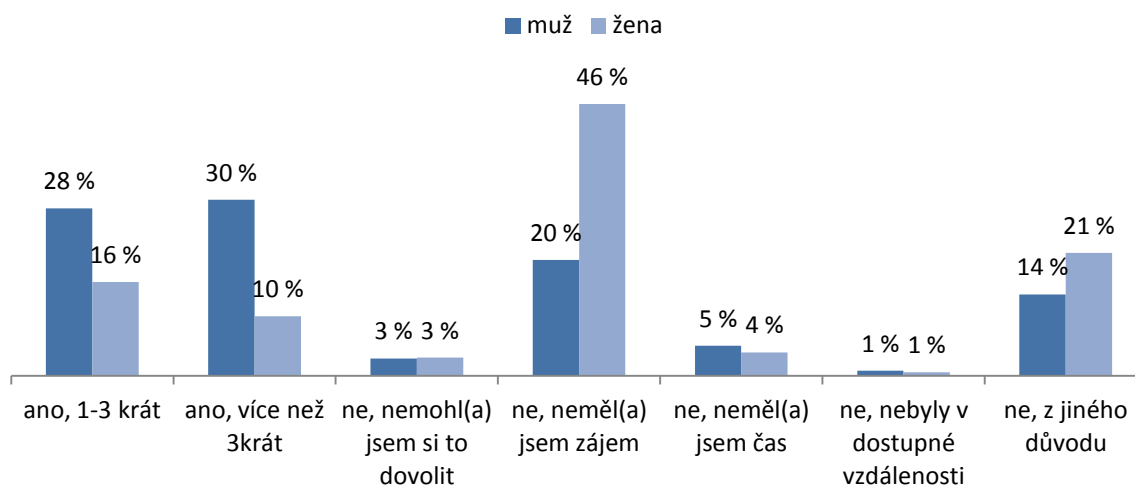
Detailní údaje o tom, za jaké zboží a služby v oblasti sportu čeští spotřebitelé utrácejí nelze z dostupných zdrojů získat. V rámci klasifikace COICOP, která je používána pro zachycení individuální spotřeby není pro sportovní obuv a oděvy vyčleněna samostatná kategorie, lze sledovat pouze část sportovního vybavení v rámci kategorie *9.3.2 Zařízení pro sport, kempink a rekreaci ve volné přírodě včetně oprav* a to pouze společně s vybavením pro rekreace. Také sportovní služby lze sledovat pouze společně s rekreačními službami v rámci kategorie *9.4.1 Rekreační a sportovní služby*. Takto podrobná data jsou navíc označena v rámci údajů zveřejňovaných v Národních účtech ČSÚ jako citlivá a lze publikovat pouze pětiletý průměr. Pětiletý průměr spotřeby dosahoval mezi lety 2010 a 2015 v rámci položky **9.3.2 přibližné výše 5,5 mld. Kč** a v rámci položky **9.4.1 necelých 15 mld. Kč**. Jaký podíl měl na těchto částkách sport a jaký rekreace nelze bohužel spolehlivě určit. Podle údajů o příjmech sportovních a rekreačních subjektů lze usuzovat, že sportovní zboží a služby se

podílely na této částce přibližně 70 – 80 %. Cenné údaje by mohly poskytnout různé internetové portály obchodující se sportovním zbožím a službami. Využití tzv. Big Data v rámci statistik bude do budoucna záležitostí zejména na ochotě společností tato data veřejnosti poskytovat.

Určitý trend o nakupování vstupenek na sportovní utkání lze získat z výsledků šetření Životní podmínky ČR. V roce 2015 byl do tohoto šetření zapojen tzv. kulturní modul, sledující údaje o četnosti návštěv sportovních a kulturních zařízení. Údaje získané z šetření Životní podmínky ČR zachycuje Graf 9 a vztahují se k posledním 12 měsícům před datem dotazování, pro zjednodušení je uváděn rok 2015. Sportovní akci navštívilo alespoň jednou v roce 2015 41 % české populace, přičemž 19 % více než 3 krát. Účast na sportovních akcích pak byla v roce 2015 daleko populárnější u mužů než u žen. Zatímco 30 % mužské populace navštívilo v roce nějakou sportovní akci více než 3x, z celkového počtu žen navštívila sportovní akci takto často pouze každá desátá. Alespoň jednou a ne více než třikrát pak navštívilo sportovní akci 28 % mužů a 16 % žen. Pouze 3 % populace uvedlo, že důvodem neúčasti na sportovních akcích byl nedostatek financí a nejčastějším důvodem neúčasti byl prostý nedostatek zájmu (33 % populace).

Graf 6 Účast na sportovních akcích a důvody k neúčasti (odpovědi na otázku: navštívili jste během posledních 12 měsíců sportovní události)

Zdroj: Životní podmínky ČR, ČSÚ

Jako doplňující zdroj údajů o nakupování vstupenek na sportovní utkání může posloužit také šetření s názvem Využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a mezi jednotlivci (VŠIT). Do tohoto šetření zkoumající využití internetu v ČR jsou zařazeny také otázky týkající se online nákupu různých služeb, mimo jiné také vstupenek na sportovní akce. V roce 2016 zakoupilo online vstupenky pouze 5,3 % celkové a 12,12 % internetové populace. Vstupenky na sportovní utkání pak prostřednictvím internetu nakupovali nejčastěji lidé ve věku 25 – 34 let (v této věkové kategorii zakoupilo vstupenku přes internet 10,5 % celkové a 14,6 % internetové populace).